

06.12.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- **Koalisyon Hacin'i vurdu:** ... Suriye devlet haber ajansı SANA, “Uluslararası koalisyonun Deyr ez Zor’un doğusundaki Hacin’e hava saldırısında 5 kişi öldü, birkaç kişi de yaralandı” diye bildirdi. Koalisyon, YPG’ye IŞİD’e karşı mücadelede yardım bahanesiyle düzenli olarak Deyr ez Zor bölgesindeki kent ve köyleri bombalıyor. Koalisyonun hava saldırılarında çok sayıda sivil hayatını kaybetti. Suriye hükümeti, ABD’nin bu saldırılarda uluslararası anlaşmalarla yasaklanan beyaz fosfor kullandığını açıklamıştı.

- **Ağır kayıpların ardından sağ kalanlar Türkiye sınırlarına geri kaçtı...** Suriye ordu birlikleri Lazkiye kırsalının kuzeyi Kensabba Beldesinin kuzeyinde belli başlı dış güçlerin talimat ve desteği ile askeri noktalara saldırmaya çalışan kiralık teröristlere karşı koyup, saldırganları ağır kayıplarla geri püskürttü. Askeri bir kaynak SANA’ya açıklamalarında; Kensabba Beldesinin yaklaşık 5 km kuzeyinde Lazkiye – Cisreşşuğur otobanı üzerinde yer alan Ayn el Hovr ekseninden sızıp askeri bir noktaya saldırmaya çalışan kiralık teröristler ile sıcak temasın yaşandığını açıkladı. Saldırgan teröristlerin çoğunun ekipmanlarıyla brikte etkisiz hale getirildiğini ifade eden askeri kaynak, sağ kalanların Türkiye sınırlarına doğru geri kaçtıklarına dikkat çekti.

ORTADOĞU-AFRİKA

- **Yemen müzakereleri bugün başlıyor...** Yemen Hükümeti Dışişleri Bakanı Halid el-Yemani başkanlığında 12 kişiden oluşan heyet, Husilerden bir gün sonra başkent Stockholm'e geldi. Griffiths, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, Husilerin ve Yemen hükümeti heyetinin İsvçe'in başkenti Stockholm'e ulaştığını ve müzakerelerin bugün başlayacağını ifade etti.

- **Ruhani: Biz petrol ihraç edemezsek, Körfez'deki hiçbir ülke edemez..** Irak'ın Germiyan kasabası kırsalında ABD öncülüğündeki koalisyon güçleri, Peşmerge güçleriyle birlikte IŞİD'e karşı büyük bir operasyon başlattı. Operasyonda biri IŞİD emiri olmak üzere 13 IŞİD militan öldürüldü.

- **Peşmerge ve koalisyon güçlerinden IŞİD'e operasyon: Emir ve 13 militan öldürüldü...** İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Behram Kasımi, İngiltere ve Fransa'yı füze programına karşı yaptıkları açıklamalar nedeniyle eleştirerek füzelerde nükleer savaş başlığı kullanımıyla ilgili hiçbir planları olmadığını ifade etti.

- **Mısır ile Suudi Arabistan'dan 'Katar ablukasına devam' mesajı...** İsrail Ordusu, Hizbullah'ın Lübnan'dan İsrail'e geçmek için kullandığı tünelleri imha etmek için operasyon başlattığını duyurdu. İsrail Silahlı Kuvvetleri Sözcüsü General Ronen Manelis, "Tünellerin kazılması İsrail egemenliğinin bariz bir ihlalini teşkil ediyor" dedi. Lübnan sınırındaki bazı

alanlar, İsrail Silahlı Kuvvetleri'nin varlığını güçlendirdiği askeri bölge ilan edildi. İsrail Silahlı Kuvvetleri ayrıca, Hizbullah'ın yıllarca tünelleri kazarak İsrail'i işgal etme planları yaptığını belirtti ve Lübnan hükümetini de militan hareketi kontrol altına almamakla suçladı. Lübnan'dan henüz konuyla ilgili bir açıklama gelmedi.

- *Irak'ta kritik bakanlıklarda anlaşma sağlanamadı...* Irak'ta hükümeti kurmakla görevlendirilen Adil Abdulmehdi'nin Ekim ayında meclisten geçen yeni kabinesinde 14 bakan yemin ederek görevlerine başlarken 8 kritik koltuk, siyasi gruplar arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle hâlâ sahiplerini bulamadı. Başbakan Abdulmehdi, hükümetteki eksik bakanların belirleneceği oturum başlamadan önce meclise gelerek siyasi grup liderleriyle basına kapalı görüşmeler gerçekleştirdi. Alınan bilgiye göre Abdulmehdi, özellikle içişleri ve savunma bakanlıklarına getirilecek isimler konusunda siyasi gruplarla anlaşmaya varamadı. 8 bakanlığın belirleneceği oturum, siyasi gruplar arasındaki sözlü tartışmaların ardından Perşembe gününe ertelendi.

- *İran'dan İngiltere ve Fransa'ya: Nükleer savaş başlığı kullanma planımız yok...* İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Behram Kasımi, İngiltere ve Fransa'yı füze programına karşı yaptıkları açıklamalar nedeniyle eleştirerek füzelerde nükleer savaş başlığı kullanımıyla ilgili hiçbir planları olmadığını ifade etti.

- *Suudi büyükelçi Vaşington'a döndü...* Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nda öldürülen Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayeti sonrasında Amerika'dan Riyad'a giden Velihaht Prens Muhammed bin Selman'ın kardeşi ve Suudi Arabistan'ın ABD Büyükelçisi Prens Halid Washington'a döndü. NBC televizyonunun ilk olarak duyurduğu ve Washington Post'ta da yer alan habere göre Suudi Büyükelçi ABD'nin 41. Başkanı George H.W. Bush'un cenazesine katılmayı planlıyordu ancak cenaze töreninde Suudi Arabistan'ı Dışişleri Bakanı Adil El Cubeyir temsil etti. Suudi Büyükelçi Prens Halid, Cemal Kaşıkçı cinayetinin ardından Ekim ayında Washington'dan ayrılmıştı. Suudi Arabistan'ın Kaşıkçı cinayetine ilişkin açıklamaları süreç içinde değiştikçe, Cumhuriyetçi senatörler brifingler sırasında büyükelçiyi yanlış bilgi vermek ve olayın ayrıntılarıyla ilgili yalan söylemekle suçlamıştı.

AB – AVRUPA

- *Sarı Yelekliler'in protesto ettiği akaryakıt zamları 2019 yılı için iptal edildi...* Fransız basın Elysee kaynaklarına dayandırdığı haberlere göre, daha önce 6 aylığına askıya alınan akaryakıt zamları gelecek yıl için iptal edildi.

- *Çanlar Macron için çalıyor: Sarı Yelekler durmazken çiftçiler ve kamyoncular da sokağa dökülecek...* Macron'un dayattığı neoliberal politikalara karşı gelecek hafta boyunca bir dizi protesto düzenleyecek olan çiftçiler, apolitik şekilde hareket etmek istediklerini, sendikaların öncülüğünü almayacaklarını ve Sarı Yelekler'e resmen katılmayacaklarını, zira tarım sektörünün kendine özgü sorunlarına dikkat çekmek istediklerini belirtti. Tarım sektörünün altından kalkmakta zorlandığı mali yüklerden şikayetçi çiftçiler, ne zaman glifosat kullandıklarını bildirmeleri gibi zorunluluklar getiren yeni düzenlemelere de tepkili. Ancak yaban otlarına karşı kullanılan glifosatla ilgili kansere neden olduğu gibi suçlamalar da var.

- *Slovakya, casuslukla suçladığı Rus diplomatı sınırışı etti...* Slovakya Başbakanı Peter Pellegrini, hakkında casusluk yaptığına ilişkin istihbarat aldıkları bir Rus diplomatı sınırışı ettiklerini söyledi."(Rus diplomatı) 22 Kasım'da sınırışı ettik, Slovakya'yı 48 saat içinde terk etti" diyen Pellegrini, diplomatın, NATO ve Slovakya'nın aleyhine faaliyetlerde bulunduğunu savundu.
- *Fransa'da varlık vergisi gözden geçirilecek...* Fransa Hükümet Sözcüsü Benjamin Griveaux, hükümetin varlık vergisi uygulamasını yeniden değerlendirilebileceğini söyledi.
- *Theresa May'e Brexit oylaması öncesi Parlamento'dan 'darbe'...* İngiltere'de Theresa May hükümeti, Brexit Anlaşmasının Parlamento'da oylanması öncesinde kritik bir oylamayı kaybetti. Hükümetin Brexit konusunda Parlamento'nun işlemlerini engellediği iddiasıyla gündeme getirilen "Parlamento'yu aşağılama" önergesi, 293'e karşı 311 oyla kabul edildi. Oylama, muhalefet partilerinin ortak başvurusuyla gündeme alınmıştı. May hükümetini dışarıdan destekleyen Kuzey İrlanda'nın aşırı sağ ve İngiltere ile birlik yanlısı olan Demokratik Birlik Partisi'nin (DUP) 10 milletvekilinin oylamada muhalefet ile hareket ettiği belirtiliyor.
- *Tüm kıtalarda faal tek mafya örgütlenmesine Avrupa çapında operasyon...* AB'nin koordinasyonunda İtalya, Almanya, Hollanda ve Belçika polis teşkilatlarının yürüttüğü 'Pollino' operasyonunda, Kalabriya mafyası 'Ndrangheta'ya 'ağır darbe' indirildiği ve onlarca kişinin gözaltına alındığı açıklandı. Operasyon Güney Amerika'ya da uzandı.

YUNANİSTAN –KIBRIS

- **(ÖZEL HABER) Çipras'tan açıklamalar...** Kelemez Adası'nda gerçekleşen Deniz Ticaret Akademisi açılış törenine Yunan Başbakanı Çipras, Yunan Milli Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı, Adalar ve Denizcilik Bakanı ile Yunan Sahil Güvenlik Komutanı katılmıştır. Çipras tarafından akademinin açılış töreninde yapılan konuşmada; "Daha önceki yıllarda izlenen kötü bir politika ile adalar sadece turizmden gelir elde edebilecek hale getirildi. biz bu politikayı değiştiriyoruz. artık Adalar sadece Turizm'den değil diğer farklı gelirlerden de kendilerini besleyebilecek. 12 Ada'nın bizim için özel bir önemi var. Yunanistan'ın kalbi Atina'da başkentte değil özellikle 12 Ada'da atmaktadır. Bu kapsamda adalarda yaşayanlara öncelik vereceğiz. Daha önce söz verdiğimiz gibi adalara gemi nakil ücretlerini düşüreceğiz. Bu konularda çalışan şirketlere vergi indirimleri sağlayacağız. Ayrıca özellikle uzak bölgedeki adalarda sağlık ve eğitim Tesisleri modernize edilecek. Bizim için Adalarda yaşayan vatandaşlarımız termofil muhafızları gibidir (Pers istilasına karşı direnen 300 Spartalı'ya atıf yapılmaktadır.) Açılışını gerçekleştirdiğimiz Deniz Ticaret Okulu şu an 12 öğretim üyesi ve 55 öğrenci ile eğitime başlıyor. Önümüzdeki yıl öğrenci sayısı 80'e çıkacak. Burada modern laboratuvarlar ve modern bir köprüüstü simülatörü kurduk. Tekrar etmek istiyorum Adalar bizim için önemlidir ve bu kapsamda Adalarda yaşayanların hayat kalitesini arttırmaya yönelik geliştirme çalışmalarımız devam edecek" şeklinde konuştu.

- *Ege ve Kuzey Çin Denizi'ndeki ihtilaflar...* Kathimerini gazetesinin 2 Aralık 2018 tarihli sayısında ve yukarıdaki başlık altında Yokohama Üniversitesi Deniz Hukuku öğretim üyesi Doçent Doktor Makoto Seta imzasıyla yayımlanan makalenin çevirisidir:

Uluslararası hukuka göre, devletler arasında, kendilerinin rızası olmadıkça genellikle herhangi bir dava görülemez. Yunanistan, 1976 yılında Ege’de deniz sınırlarının belirlenmesi amacıyla Lahey Uluslararası Adalet Divanına başvurduğunda, mahkeme başvuruyu incelememi, çünkü Türk tarafının mahkemeye gitme hususunda rızası bulunmuyordu.

Birçok uluslararası anlaşma, benzer durumların önlenmesi amacıyla son yıllarda tek taraflı başvurulara imkân tanıyan şartlar içeriyor. Örneğin, denizlerin anayasası olarak görülen Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS), ihtilafların çözümü hususunda farklı sistemler öngörüyor. Bunların arasındaki en mühim ve alışıldık sistem hakemlik mahkemesidir (UNCLOS Madde 287 Fıkra 1). Hakemlik mahkemesi Kuzey Çin Denizi’ne yönelik meselede de kullanıldı.

Doğu Timor, UNCLOS tarafından tespit edilen hakemlik hususundaki zorunlu süreçleri, ilk olarak 2016 yılında, Avustralya’yla deniz sınırlarının belirlenmesi meselesinde kullandı. Böyle durumlarda hakemlik kurulu, taraf devletler tarafından seçilen beş üyeden oluşuyor ve ilgili kurul, sözkonusu meselenin çözümü noktasında tavsiyelerde bulunuyor. İki ülke, sınırlarının belirlenmesi hususunda, bu kurulun önerileri temelinde, 2018 yılında bir anlaşmaya vardı.

Devletlerin uzlaşma sürecine aktif katılımının yanı sıra, bu başarı, hakemlik kurumunun iki avantajından ileri gelmektedir ve bu avantajlar mahkeme süreçlerinden farklılık göstermektedir. Birincisi, bu sistem vasıtasıyla, ilgili meseleleri, sadece hukuki değil, ayrıca da diğer faktörleri de dikkate alarak bütünlüğüne çözebiliriz. Doğu Timor’un deniz sınırlarının tespiti hususunda en önemli meselelerden birisi iki devletin sınırlarında bulunan doğalgaz yatağının (Greater Sunrise Fields) kime ait olduğuydu ve bundan hangi yöntemle istifade edileceğiydi. Uluslararası hukuku temel alarak yapılacak basit sınırlandırma iki ülkeyi de tam olarak memnun etmeyecekti, bu sebepten ötürü iki tarafça da kabul edilecek daha tesirli bir çözüme ihtiyaç duyuluyordu. Gerçekten de, ikili anlaşma, sadece deniz bölgelerinin sınırlandırılmasını değil, ayrıca da doğalgaz yatağından istifade edilmesi neticesinde elde edilecek gelirlerin paylaşılma oranı gibi başka meseleler de içeriyordu.

İkincisi, bu sistemde müzakerelere, taraf devletler ve hakemlik kurulunun yanı sıra, gerekli görülmesi durumunda, hakemlik kurulunun inisiyatifleriyle özel kurumlar da katılabilir. Doğu Timor örneğinde, müzakerelere doğalgaz yatağından istifade etmekte olan şirketler de katılmıştır.

Ege Denizi’ndeki Türk-Yunan ihtilaflarını araştırdıkça, meselenin karmaşık tarihi ve coğrafi faktörler içerdiğini daha çok anlıyorum. Hakemlik böyle bir durumda, meselenin bütünsel bir şekilde çözümü hususunda faydalı olabilir. Hakikaten de, UNCLOS’un hükümlerini, sözleşmeye taraf olmayan Türkiye nezdinde kullanamayız. Ancak, iki tarafın anlaşması durumunda, UNCLOS’un öngördüğüne neredeyse muadil süreçleri uygulayarak bir çözüm bulunmasının mümkün olduğuna inanıyorum. Hakemlik, ikili müzakereler ilerlemediğinde ve çözüme yönelik ortak bir süreç bulunması mümkün olmadığında faydalı bir tercih teşkil eder.

Deniz Hukuku Uzmanı ve gerek Yunanistan, gerekse de Türkiye’yle dostane ilişkilere sahip olan Japonya kökenli birisi olarak, iki ülkenin, sahip oldukları birçok ihtilafa karşın, deniz sınırlarının belirlenmesi meselesine barışçıl bir yöntemle çözüm bulmalarını samimi bir şekilde ümit ediyorum.

- *Aralık ayının tamamında diplomatik “Humma”...* Ethnos gazetesinde 4 Aralık 2018 tarihinde yukarıdaki başlık altında Yorgos Skafidas imzasıyla yayınlanan haberin çevirisidir:

Aralık ayı, Yunan diplomasisi için “yoğun” bir ay. Rusya ile “bağların iyileştirilmesi” ile başlayacak (5-7 Aralık), bunu ABD ile “stratejik diyalogun derinleştirilmesi” misyonu izleyecek, müteakiben de (18-19 Aralık) Filistin, Kıbrıs, Ürdün ve (20 Aralık) İsrail aracılığıyla üçlü işbirliklerinin sabitleşmesi yörüngesine geri dönecek.

Dışişleri Bakan Vekili Yorgos Katrungalos, bugün NATO’nun Dışişleri Bakanları (Kırım ve Batı Balkanlar nedeniyle) “kritik” Zirvesine katılmak üzere Brüksel’e gidecek. Kerç Boğazı’nda Rus ve Ukrayna güçleri arasında son dönemde yaşanan olayların ışığı altında, Zirveye Rusya konusunun hakim olması bekleniyor.

Bununla ilgili olarak Yunanistan, Brüksel’e iki mesajla gidiyor. Dün Katrungalos’un diplomasi muhabirlerine vurguladığı gibi; herkesin, uluslararası hukuk tarafından belirlendiği şekilde, uluslararası meşruiyete bağlı kalması gerektiğinin, ayrıca Rusya’nın “AB’nin genel güvenlik sistemine dahil edilmesi” ihtiyacının altı çizilecek.

NATO Dışişleri Bakanları Zirvesi çerçevesinde Katrungalos’un, İttifak’ın Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, FYROM Dışişleri Bakanı Nikola Dimitrov ve Arnavutluk Dışişleri Bakanı Ditmir Busati (kendisinin Selanik’te Yunanistan-Arnavutluk-Bulgaristan-FYROM dördümlü işbirliğine katılmaması yorumsuz kalmadı.) ile bir dizi temasta bulunması bekleniyor.

Batı Balkanlar cephesindeki yaşanan gelişmelerin, yarın AB’nin Dış Politika’dan sorumlu Komiseri Federicka Mogherini’nin katılımıyla gerçekleştirilecek NATO Dışişleri Bakanları Zirvesi’nin temel konusunun olması bekleniyor. Dışişleri Bakanı Vekili, Zirve’nin hemen ardından 5-6 Aralık’ta iki günlüğüne, Yunanistan-Rusya Ortak Bakanlar Kurulu’na katılmak üzere Moskova’ya gidecek ve 7 Aralık’ta Çıpras’ın Rusya’nın başkentine gerçekleştireceği resmi ziyaretinin ön hazırlıklarını gerçekleştirmiş olacak.

Katrungalos, iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin 190. yılını doldurmasının “verdiği mutlulukla ipi yeniden bağlayarak”, Yunan tarafının, Rusya ile ilişkileri artık “tam olarak iyileştirme” yönünde ilerlemeye hazır olduğunu vurguladı.

Bunlara paralel olarak, iki ülke arasında istikşafı görüşmelerin yeniden başlaması ve Erdoğan-Çıpras arasında bir görüşme gerçekleştirilmesinin yolunun, “mümkün olduğu en kısa zamanda” açılması amacıyla, Türkiye ile de (bugün Brüksel’de Çavuşoğlu ile) temaslar gerçekleşiyor. Ancak Katrungalos, bu görüşmenin verimli geçmesi için belirli şartlar altında gerçekleşmesi gerektiğini kaydetti.

Yunan tarafı, FYROM cephesinde, iletişim kanallarını açık tuttuğu komşu ülkeden, “Prespes Anlaşması’nda sadece yazılanlara değil, aynı zamanda özüne tam saygı” gösterilmesini beklediğini ve istediğini vurgulayarak altını çizdi. Anayasa değişikliğinin gelecekte ek açıklamalarla tamamlanabileceğine dair her ihtimali bertaraf eden Katrungalos, “FYROM’da Anayasa değişikliğiyle yaşanan gelişmeleri takip ediyoruz. Yükümlülüklerin bilincindedir. Mesajları alıyorlar.” dedi.

ABD

- *Bolton: Kaşıkçı cinayeti kayıtları ölüm emrini kimin verdiğiine işaret etmiyor....* The Wall Street Journal'ın Washington'da düzenlediği konferansta konuşan Bolton'a ses kayıtlarından ölüm emrini kimin verdiğini anlayıp anlamadıkları sorusu yöneltildi. "Hayır" diyen Bolton, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kayıtları Arapça bilen uzmanlar dinledi. Ben dinlemedim. Ekibim bu kayıtları dinledi". Konuyla ilgili istihbaratın raporunu incelediğini dile getiren Bolton, raporda Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Salman'ın suçunu doğrulayacak hiçbir şey bulmadığını kaydetti.

- *Kaşıkçı karar tasarısı Senato'da...* ABD'de Cumhuriyetçi ve Demokrat senatörlerden oluşan bir grup, 2 Ekim'de İstanbul'da öldürülen gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetinden Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'ı sorumlu tutan bir karar tasarısı sundu. Tasarıda, Senato'nun cinayet sırasında Prens Muhamed'in "güvenlik güçlerini kontrol ettiğini" ve "sunulan kanıt ve yapılan değerlendirmelere dayanarak, Muhammed bin Selman'ın Cemal Kaşıkçı cinayetinde suç ortağı olduğundan oldukça emin olduğunu" düşündüğü belirtiliyor. Karar tasarısı, Cumhuriyetçi Senatörler Lindsey Graham, Marco Rubio ve Todd Young ile Demokrat Senatörler Dianne Feinstein, Ed Markey ve Chris Coons imzasını taşıyor. Söz konusu kararın bağlayıcılığı bulunmuyor. Ancak onaylanması halinde, Senato, Kaşıkçı cinayetinden Prens Muhammed'i sorumlu tuttuğunu kayıtlara geçirmiş olacak.

- *ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Jeffrey Türkiye'ye geliyor..* ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey, 5-14 Aralık'ta Türkiye ve Ürdün'ü ziyaret ederek Suriye'deki son gelişmeleri ele alacak. ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, Jeffrey'nin Türkiye ve Ürdün ziyaretlerine Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Joel Rayburn de eşlik edecek.

- *Trump Fransa'nın Sarı Yelekler kararından 'memnun': Paris Anlaşması enerji fiyatlarını arttırırken kirliliği yapanları aklıyor...* ABD Başkanı Donald Trump, Fransa'nın başkenti Paris'te yaşanan protesto gösterilerine ilişkin "Arkadaşım Emmanuel Macron ve göstericiler benim iki sene önce vardığım sonuç üzerine anlaştıkları için memnun oldum" değerlendirmesini yaptı.

- *ABD 'göçmen kervanına karşı' Meksika sınırındaki güçlerin görev süresini uzattı...* ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon), Orta Amerika'dan ABD'ye doğru gelen göçmen kervanına karşı Meksika sınırına konuşlandırılan askerlerin görev süresini 15 Aralık'tan 31 Ocak'a uzattığını açıkladı.

- *ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi Jeffrey: Fırat bölgesinde tehlikeli oyun oynamıyoruz....* Jeffrey, Suriye'ye ilişkin İngiltere, Fransa, Almanya, Ürdün, Mısır ve Suudi Arabistan temsilcileriyle yaptığı görüşmenin ardından ABD Dışişleri Bakanlığı'nda düzenlediği basın toplantısında Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un ABD'nin Fırat'ın doğusunda tehlikeli oyun oynadığı açıklamasına yanıt verdi. ABD'nin Fırat çevresinde tehlikeli oyun oynamadığını savunan Jeffrey, aksine partnerlerin ve müttefiklerin desteğiyle bölgedeki IŞİD varlığını yok etmeye çalıştıklarını belirtti.

- *Ticaret savaşı endişeleri zirvede: Trump'ın açıklamaları piyasaları alt üst etti...* Trump'ın sosyal medya hesabından Çin'le ilgili yaptığı açıklamalar, ticaret savaşı endişelerinin yeniden yükselmesine neden oldu ve ABD-Çin ateşkesinin yarattığı iyimserlikle hafta başında sert yükselen hisse senetlerinde deprem etkisi yarattı.

- *Trump Fransa'nın Sarı Yelekliler kararından 'memnun': Paris Anlaşması enerji fiyatlarını arttırırken kirliliği yapanları akıyor...* ABD Başkanı Donald Trump, Fransa'nın başkenti Paris'te yaşanan protesto gösterilerine ilişkin "Arkadaşım Emmanuel Macron ve göstericiler benim iki sene önce vardığım sonuç üzerine anlaştıkları için memnun oldum. Paris Anlaşması ölümcül bir hal aldı çünkü sorumlu ülkelerin enerji fiyatlarını arttırırken kirliliği yapanları akıyor."

- *ABD 'göçmen kervanına karşı' Meksika sınırındaki güçlerin görev süresini uzattı...* ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon), Orta Amerika'dan ABD'ye doğru gelen göçmen kervanına karşı Meksika sınırına konuşlandırılan askerlerin görev süresini 15 Aralık'tan 31 Ocak'a uzattığını açıkladı.

- *OPEC toplantısı öncesi ABD'den petrol baskısı...* Yarın Viyana'da düzenlenecek olan Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) toplantısı öncesi açıklama yapan ABD Başkanı Donald Trump, petrol üretiminin artırılarak fiyatların düşürülmesi talebini bir kez daha yineledi.

RUSYA

- *Rus yapımı lazer savaş sistemi Peresvet'in konuşlandırılma görüntüleri yayınlandı...* Rusya Savunma Bakanlığı, en gelişmiş Rus savaş sistemlerinden biri olan Peresvet lazer komplekslerinin konuşlandırılma görüntülerini yayınladı. Videoda, Rus askerlerin Peresvet lazer sistemini konuşlandırma ve kullanıma hazır hale getirme süreci görüntüldü.

- *NATO, Kırım ve Kaliningrad'da Rusya'yı nasıl yeneceğini biliyor...* Business Insider'ın haberine göre ABD İkinci Filosu Komutanı Tümamiral Andrew Lewis, Kırım ve Kaliningrad'da Rusya'yı yenmenin yolunu bulduklarını söyledi. Özellikle Rus ordusunun izlediği taktik üzerinde duran Lewis, Rusya'nın yabancı askerlerin stratejik önemdeki bölgelere erişimini kısıtlayan sistemi sürekli olarak genişlettiğini belirtti.

- *Putin: Venezüella'daki siyasi durumu terör yoluyla değiştirme girişimlerini kınıyoruz...* Venezüella Devlet Başkanı Nicolas Maduro ile görüşmesinin basına açık kısmında konuşan Putin, mevkidaşına hitap ederek "Toplumda karşılıklı anlayış oluşturmaya yönelik çabalarınızı ve muhalefetle ilişkileri düzeltmeye ilişkin tüm eylemlerinizi destekliyoruz. Açıkça terör niteliği taşıyan tüm eylemleri, güç yoluyla siyasi durumu değişme girişimlerini ise kınıyoruz" dedi.

- *Putin: Poroşenko'nun telefonlarını açmıyorum çünkü...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna Devlet Başkanı Pyotr Poroşenko'nun telefonlarını onun seçim kampanyasında ve Kerç boğazındaki provokasyonla ilgili basit planında yer almak istemediği için açmadığını söyledi.

- *Putin: ABD orta menzilli füzeler üretirse, biz de aynısını yaparız...* Putin, gazetecilere yaptığı açıklamada, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun "Moskova, yükümlülüklerini yerine getirmeye geri dönmezse Washington, 60 içinde Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'ndan (INF) çekilecek" açıklamasını değerlendirdi. Putin, ABD'nin INF'den çekilerek orta menzilli silahlar geliştirmesi halinde Rusya'nın da aynısını yapacağını ifade etti.

ASYA – PASİFİK

- *Pakistan'dan ABD ile işbirliği mesajları...* Pakistan Başbakanı İmran Han, başkent İslamabad'a gelen ABD'nin Afganistan Özel Temsilcisi Zalmay Halilzad'la görüştü. Han, Afganistan'daki savaşın son bulması için siyasi çözümü destekleyeceklerini söyledi. Halilzad'ın ziyareti, ABD Başkanı Donald Trump'ın Han'a yaptığı Afganistan'da 17 yıldır süren savaşı bitirme ve Taleban'ı müzakere masasına getirme çağrısının ertesine denk geldi. Başbakanlık'tan yapılan açıklamaya göre İmran Han, Afganistan'daki savaşın son bulması için siyasi uzlaşmayla barışın getirilmesi için çabaları destekleyeceğini ve ABD'yle çalışmaktan memnun olacaklarını belirtti. Açıklamada Halilzad'ın da ABD'nin Pakistan'la ortak hedefleri barış için çalışmayı beklediğini söylediği aktarıldı. İslamabad, daha önce de Afgan Talebanı'nın müzakere masasına getirilmesine yardım sözü vermişti. Han geçen Ağustos'ta kurduğu yeni hükümetiyle ilk defa bunun için girişimde bulunacak. Afganistan doğumlu ABD'li diplomat Zalmay Halilzad, George W. Bush yönetiminde Afganistan, Irak ve BM büyükelçilikleri görevinde bulunmuştu. Başkan Trump, Halilzad'ı üç ay önce Afganistan'da barış müzakereleri için özel temsilci olarak atamıştı. Göreve geldiği Eylül ayından bu yana İslamabad'ı üçüncü defa ziyaret eden Halilzad, Ekim ayında da Katar'ın başkenti Doha'da Taleban'la bir araya gelmişti. Terörle mücadelede müttefik olan Pakistan ve ABD'nin ilişkileri inişli çıkışlı bir seyir izliyor. ABD'nin Afganistan'da 14 bin askeri bulunuyor. Askerlere her türlü ikmal ise Pakistan üzerinden sağlanıyor. ABD ve Afganistan uzun zamandır Pakistan'ı, Taleban'ı gizlice kendi topraklarında korumakla suçluyor. İslamabad bu suçlamaları reddediyor.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Kaşıkçı cinayetinde Asiri ve Kahtani hakkında yakalama kararı...* Gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin soruşturma kapsamında, eski Suudi İstihbarat Başkan Yardımcısı Ahmed el-Asiri ve Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'ın eski danışmanı Suud el-Kahtani hakkında "tasarlayarak, canavarca hisle veya eziyet çektirerek kasten öldürme" suçundan tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkarıldı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca, Washington Post yazarı Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nda öldürülmesine ilişkin yürütülen soruşturma sürüyor.

- *Çavuşoğlu: ABD Başkanı Trump F-35 uçaklarının Türkiye'ye sorunsuz bir şekilde teslim edilmesini istiyor...* Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, ABD Başkanı Donald Trump'ın F-35 uçaklarının satışına dair G20 zirvesi sırasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la görüştüğünü söyledi. Ankara'da gazetecilerin sorularını yanıtlayan Çavuşoğlu, Trump'ın da bu uçakların Türkiye'ye teslimatında bir sorun yaşanmamasını istediğini aktardı.

- *Danıştay savcısı: TSK'da başörtüsü serbestisi laikliğe aykırı...* Danıştay savcısı, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde (TSK) başörtüsü serbestliğinin anayasada yer alan 'laiklik ilkesi'ne aykırı olduğunu belirtti. Danıştay savcısının bu mütalaası Halkın Kurtuluş Partisi'nin (HKP) TSK'daki başörtüsü serbestisinin açmış olduğu davanın ardından geldi. Danıştay savcısının hazırladığı mütalaada Türkiye'nin laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu hatırlatılırken, devlet memurları ile ilgili "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 6. maddesinde yer verilen tarafsızlık ve eşitlik ilkesine bağlı kalmakla yükümlü bulunan kamu personelinin, hizmetin yürütümünde taraflı davrandığı yönünde şüpheye neden olmaması, siyasi görüşlerini, dinsel aidiyetlerini hiçbir şekilde belli etmemesi gerekir" dendi.

- *MEB'den 'Andımız' talimatı: Okutmayın, üzerinde konuşmayın...* Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB), tekrar uygulamaya konması halen yargı konusu olan 'Andımız'ın okullarda okutulmasını, hatta üzerinde konuşulmasını bile yasakladığı ortaya çıktı.

TERÖRLE MÜCADELE

- *19 eski polise FETÖ'den hapis cezası...* Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesince, ByLock kullandığı belirlenen 19 eski polise, "silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün ile 7 yıl 6 ay arasında hapis cezası verildi.

- *Eski HSYK üyesi Işık'a 'FETÖ üyeliğinden' 10 yıl hapis...* Eski HSYK üyesi Şaban Işık'a, Yargıtay 9. Ceza Dairesinde yargılandığı davada "FETÖ üyeliğinden" 10 yıl hapis cezası verildi.

2018 TERÖRİZİM KÜRESEL ENDEKSİ

İngiliz Ekonomi ve Barış Enstitüsü IEP, geçen yıl terör olaylarında ölümlerin yüzde 27 oranında düştüğünü, bu rakamın 3 yılda yüzde 44 oranında gerilediğini açıkladı. Düşüşte, IŞİD'in geriletilmesi ve Irak ve Suriye'deki ölümlerin azalmasının büyük etkisi var. Ancak ölüm olayları azalsa da terör olayları 2017 yılında da yaygınlığını korudu. Geçtiğimiz yıl da en kanlı iki örgüt IŞİD ve Taliban oldu. Küresel olarak 94 ülkede durum iyiye giderken, 46 ülkede terör olayları daha da kötüleşti. Türkiye, terör olaylarında en çok azalma yaşanan 5 ülke arasına girdi. Londra Merkezli Ekonomi ve Barış Enstitüsü IEP, 2018 yılı Küresel Terör Endeksi (GTI-Global Terrorism Index) raporunu yayınladı. IEP raporunda, 1998-2017 yılları arasındaki terör trendinin analizini yaparak, 2017 yılında yaşanan terör olaylarının da bilançosunu çıkardı.

Terörün küresel maliyeti de yüzde 42 düştü

Enstitü tarafından 6'ncı defa yayınlanan ve küresel terörizm eğilimlerini analiz etmek için en kapsamlı kaynak olarak değerlendirilen rapora göre, 2017'de dünya genelinde, 18 bin 814 kişi terör nedeniyle yaşamını yitirdi. Son 3 yılda sürekli düşüş gösteren terör olaylarındaki ölümler yüzde 44 oranında geriledi. Geçen yıl da bu rakam yüzde 27 olarak tespit edildi.

Küresel terörizmde düşüş yaşandığı tespit edilen rapora göre, 94 ülkede durum iyileşti, ancak 46 ülkede artış yaşandı. İyileşme yaşanan ülkeler endeksinde, 2004'ten bu yana en yüksek rakam belirlendi. Terör olaylarında düşüş olunca, terörün küresel ekonomide açtığı zarar da geriledi. Terörün küresel maliyeti bir önceki yıla oranla yüzde 42'lik bir düşüş göstererek 52 milyar Dolar'a geriledi.

"Terör hala küresel bir olgu"

Raporda, ölüm ve maliyet rakamlarındaki gerilemeye rağmen, terörizmin 2017 yılında hala küresel bir olgu olduğu ve 67 ülkede en az bir ölüm olayının gerçekleştiği vurgulandı.

En çok gerileme, çatışmaların halen sürdüğü Ortadoğu'da tespit edildi. Terör saldırılarından etkilenen Fransa, Belçika ve Almanya başta olmak üzere, Avrupa ülkelerinde de gerileme net bir biçimde tespit edildi. Geçen yıl Avrupa'da terör nedeniyle ölümler yüzde 75 oranında azaldı. Yalnızca İspanya'da durum daha da kötüye gitti.

Aşırı sağ terör yükselişte

Kuzey Amerika ve 2013 yılında hiçbir terör kaynaklı ölüm olmayan Batı Avrupa'da, aşırı sağ siyasi terörizm tehdidi yükselişte. Geçen yıl, bu bölgede 31 saldırı gerçekleşti ve bu saldırılarda 17 kişi sağcı terörün kurbanı oldu. Bu bölgede, 2013 ve 2017 yılları arasındaki 4 yılda, aşırı sağ

gruplar ve bireyler tarafından 127 saldırı yapıldı, bu saldırılarda 66 kişi yaşamını yitirdi. Saldırıların çoğunluğu, aşırı sağcı, beyaz milliyetçi ya da Müslüman karşıtı inançları olan 'yalnız kurt' olarak nitelenen tek başına hareket eden kişilerce düzenlendi.

Türkiye en çok iyileşen 5 ülke arasında

Türkiye, terör nedeniyle yaşanan ölüm olaylarında en çok azalma yaşanan 5 ülke arasına girdi. Türkiye ile birlikte Irak, Yemen, Suriye ve Yemen'de ölüm olayları bir önceki yıla göre önemli ölçüde azaldı. Türkiye, terörden en çok etkilenen ülkeler endeksinde 12'nci sıradan 40'ıncı sıraya geriledi.

Raportör ve IEP Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Operasyonları Direktörü Serge Stroobants, bulguları "Terörizmden en çok etkilenen 10 ülkede, terörizmin, hem terör örgütleri, hem de devlet teröründen kaynaklandığı görülüyor" dedi.

Irak ve Suriye ile komşu olan Türkiye'nin 2014-2017 yılları arasında oldukça güç bir durumda olduğunu belirten Stroobants, ülkenin bu dönemde büyük terör olaylarıyla sarsıldığını, ancak 2017'de önemli bir gelişme göstererek, en büyük gelişme yaşanan ilk 5 ülke arasında yer aldığını dile getirdi.

Irak, Suriye ve Türkiye'deki ölüm olaylarındaki azalmanın en önemli nedeninin 'İŞİD'in halen devam eden düşüşü ve örgütün zayıflama kapasitesi' olduğunu vurgulayan Stroobants, bölgede İŞİD'e atfedilen terör saldırılarındaki ölümlerin yüzde 52 oranında azaldığını vurguladı.

İŞİD faktörü etkili oldu

Terörle sarsılan Ortadoğu'ya gelince, Koalisyon güçlerinin yerel güçlerle yürüttüğü operasyonlar sonucunda İŞİD'in bitme noktasına gelmesi bölgede terörden ölümleri azalttı. Ancak, buna rağmen, İŞİD halen en çok ölüme yol açan "en kanlı terör örgütü" olmaya devam ediyor. İŞİD'in düşüşüyle, Irak'ta, 2016 ve 2017 yıllarında ölümlerde yüzde 56'lık bir azalma yaşandı.

İŞİD'in, artık ele geçirdiği toprakların ve gelirlerinin tamamına yakını kaybetmesi, neden olduğu ölüm olaylarında da net bir azalmaya yol açtı. Ancak azalan öldürme kapasitesine rağmen İŞİD, 2017 yılında küresel çapta en ölümcül terörist grup olarak kalmaya devam etti.

Irak'ta ölümler azalırken, Afganistan Irak'ın yerini alarak 2017 yılında en çok ölüm olayı yaşanan ülke oldu. İŞİD'in ardından en kanlı ikinci örgüt olan Taleban, 2017 yılında, sivillere yönelik saldırıların odağını değiştirerek, polis ve askerleri hedef aldı. Taliban, 2017 yılında, 2 bin 419 asker ve polis öldürdü. Bu rakam bir önceki yıl 1782 polisti. Saldırı sayısı da 369'dan 386'ya yükseldi.

En kanlı 10 ülke

Bununla birlikte, GTI'nin terörizmin küresel etkisinin azalmaya başladığını tespit ettiği raporunda, bazı ülkelerde durumun giderek daha da kötüleştiğinin altı çizildi. Terörizmden en çok etkilenen 10 ülke Afganistan, Irak, Nijerya, Somali, Suriye, Pakistan, Mısır, Kongo, Orta Afrika ve Hindistan.

Afganistan, Irak, Nijerya, Somali ve Suriye'de 1000'den, 19 ülkede de 100'den fazla ölüm kaydedildi. Bu 10 ülke, 2017 yılındaki tüm terörizm ölümlerinin yüzde 84'ünü oluşturuyor.

Somali ve Mısır, 2017'de terör ölümlerinde en büyük artış yaşanan iki ülke oldu. Somali'de yalnızca bir tek saldırıda 587 kişi öldürüldü. Ülkede terörizmden ölümler, 2016'dan 2017'ye kadar yüzde 93 arttı. Mısır'da ise tek bir saldırıda 311 kişi yaşamını yitirdi. Küresel boyutta, 67 ülkede birden fazla ölüm kaydedildi, 98 ülkede ise en az bir saldırı gerçekleşti.

GTI raporuna göre, Angola ve İspanya en büyük bozulmayı yaşayan ülkeler oldu. Terör örgütleri, Myanmar'da 166, Filipinler'de 50 ölümlle sonuçlanan saldırılar gerçekleştirdi.